

črtice iz domačega zemljepisa in zgodovine. Dalje ne sega področje ljudske učilnice. Kdor želi še bliže se sprijazniti z modricami, treba mu je poluknoti v rečnico ali gimnazijo (učiteljska imajo namen vzgajati učnike za ljudske učilnice), kjer se obširneje in globše razklada kršanski nauk prirodopisne in prirodoslovne reči, nekaj modroslovja, grški in latinski jezik in slovstvo ter vsa jegova krasota, točneje razlaganje domačega jezika in še drugih. One ste most v vseučilišče. Kdor misli postati duhovnik, pravnik, vrčnik, naučitelj, treba mu je prej učiti se omenjenih predmetov, da potem se le si pridobi stročne znanosti. Učilnice tedaj človeku um razvijajo in bistrijo, ter pameti razne znanosti vcepilajo. Odtod jih neizrečena vrednost, ako so dobro in primerno ustrojene; odtod je jasno, da imajo neko čarobno moč, prikrojeno vsemogočnost na pojedince in cele narode. Učilnice rodijo mnogo sreče in blagosti, a še več nesreče, ako zablodijo krive pote. Arkimed je rekel: dajte mi stalo, kamor naslonim svoje orodje, i zemljo vzdignem. Jaz pa velim: dajte mi učilnice v oblast in s celim dušnim svetom bodem gibal.

Sedaj pa vstavljam pitanje (vprašanje): je li so učilnice na Slovenskem temu blagemu namenu zadostovale ali ne?

Glasno odgovorjam: nikakor. Kar je ima vlada v rokah okoli 90—100 let, bil jim je pri nas prvi in edini namen, Slovence potujiti, in v tem so res mnogo dosegle, kajti vse, kar je imelo z njimi oblast, puhalo je več ali menj v nemčevalno tikev; davali so nam čisto nemške in ponemčene učitelje, ravno tako knjige, na priliko šprahlehre itd. — za razvitek domačega jezika pa nihče ni skrbel, nihče za-nj maral, pisalo se je kurent in latajn, slovenski pa ne, še nemški katekizem so nam cepljali z brezovico in leskovicco, zato ne izjemljemo tudi nemčevalnih duhovnikov, kateri se še sedaj nahaja nekotiko, ali celo malo. Ako bi priplaval angelj iz nebes in hotel trditi, ko je tako ravanje dobro bilo, jaz bi na ves glas povedal, to je laž, vse skupaj ni bilo piškovega oreha vredno in še sedaj malo velja, ker še deca skoro polovico zlatega časa potratiti z nemščino, ktere se celo ne nauči.

To je nevarna kukavica, ktera se mora odpraviti, to je škodljivo dračje, ki se mora izpleti.

Še hušje so se obnašale srednje učilnice; ondi do 1850. leta nisi slišal slovenske besede, od one dobe se sloko uči slovenščina hakor predmet, dalje pa ne več in ravno to je dalo priliko, da so skoro same Nemce in druge Neslovence postavljali na naše gimnazije in pozneje vpeljane realke, ki so nas zasmehovali, psovali, zaničevali, preganjali, katerim je dana bila moč ter so lepo plačo vlekli, našince pa so razposlali križem sveta. Še sedaj ni inači; cela truma jih je, ki ne znajo našega jezika in skrbi nimajo, da bi ga znali, pa vendar ne vežejo culic.

Vse take prikazni imajo prežalostne nasledke za nas. Da smo imeli prave in primerne učilnice, gotovo bi bili z omiko in blagostanjem ondi, kjer Čehi ali kateri drug omikan narod, sedaj pa čutimo težino krivih urejenih zavodov, kamor v dušnem, tamo v tvarnem oziru. Kaj je krivo, kaj?

Učilnice napačno osnovane.

Predsednik bere četrto resolucijo, ktera se tudi soglasno potrdi.

Predsednik dr. Vošnjak odda predsedništvo g. Razlagu in govori o peti resoluciji: Že ste izrekli svoje želje o eni in drugi stvari. Naj vam še tudi jaz nekaj svetujem. Mi vsi smo Slovenci, mi vsi govorimo slovenski, naše pesmi so slovenske in ko se bode še enkrat tudi v vseh kancelijah slovenski pisalo, še bodemo bolj veseli slovenščine. Pa ne samo mi na Štajarskem, kjer nas prebiva 400.000 Slovencev, tudi na Kranjskem, Koroškem, Primorskem in Goriškem bivajo Slovenci. Biva nas od Triglava do Soče, od Mure do Trsta 1 milijon in 200.000 Slovencev. Na celi tej zemlji prebivamo sami Slovenci in le v mestih se nahaja nekoliko nemškutarjev in Nemcev. Ko bi bila ena vas z 6 hišami, vsaka hiša pa bi spadala pod drugo sosesko, morala bi vsaka hiša donošati svoje soseskine davke in pripomagati soseski, do ktere pripada. Zdaj pa bi bilo treba na novo napraviti ali popraviti eno ali drugo stvar, ktere je treba le za te 6 hiš za to vas postavimo, cesto: morala bi vsaka hiša pri drugi soseski t. j. pri svoji pomoč prositi. Ko pa bi nobena soseska ne hotela pomagati, bi si vas morala sama napraviti, kar ji treba. Ko pa bi vseh šest kmetij bilo pri eni

soseski, lahko bi se brez dolgih potov in preprirov vse doseglo. Ravno tako se tudi godi nam, tudi naša dežela je razcepljena v šest kosov. Mi Štajarci spadamo pod Gradec, Korošci pod Celovec, Primorci pod Gorico, Trst in Pazen. Le edini kranjski Slovenci so gospodarji v svoji deželi. Mi vsi drugi pa moramo donošati naše penenze za take reči, za ktere nam prav nič ni mar in od katerih nimamo haska. Ko bi vsi Slovenci zdaj na 6 kosov razdeljeni, bili zedinjeni pod eno deželno vlado, kako lahko bi si pomagali. Tudi ves prepri bi med nami, Nemci in Lahi nehal. Dobiček bi bil to ne le za nas, ampak tudi za cesarja. Govornik dokazuje, da bi zedinjeni Slovenci lože branili svojo deželo protinstva in na koncu svojega govora kliče „Slovenci zedinimo se“. — Bere se peta resolucija, ktero tabor tudi radostno sprejme.

Na to se zahvali dr. Vošnjak zbranemu ljudstvu in reče, da je program dovršen in tabor končan. Predsednik še bere telegrama dr. J. Bleiweisa in dr. Costa, ktera je ljudstvo z gromovitim živioklicem sprejelo. Po tem še se zahvali cesarskemu namestniku g. Bratiču in konča s slavaklicem Jih Veličanstvu cesarju.

Taboriti so se po končanem taboru razdelili po posameznih gostilnicah. Zvečer je bil celi trg krasno razsvetljen in na oknih so se videli marsikteri prav lepi in pomenljivi napisi. Oboja slavna vrata so bila razsvetljena in najmanjše oknice ni zaostalo, da ne bi tudi prineslo svoje luči. Po sredini trga so bile nastavljene v dveh redih okinčene smreke in na vsaki je gorela lampica. Posebno moramo tukaj omeniti razsvetljenje in napise na rotežu in ob enem tudi na šoli.

Na balkonu je bil razsvetljen sledeči napis: „Kar došlo Vas je od vseh štirih strani. — Podajmo si roke, združimo moči. — V speljavo postavnih, nam danih pravic. — Bog živi cesarja! doni naj naš, klic.“ — Na desni strani „Zdravo Gorenc iz mrzle planine“. — Na levi strani: „Zdravo Dolenc iz gorke doline“. — Na četririh oknih pa so bili sledeči napisi: „Naj se slovenski narod marljivo odlikuje! — Slovenec omikan rad vse narode spoštuje. — Sloga v Avstriji med narodi naj biva. — Razprtija je krvave vojske kriva“. Tudi na drugih hišah so bili lepi napisi tako n. p. na jedni „Živi, živi, duh slovenski“ „Zdravo Slovenci! — Na zdravje itd.“

Celi tabor pa se je vršil tako mirno in veselo, da se boljše vršiti ni mogel. — Po noči so po vseh bližnjih bregih goreli lepi veliki kresi. Ob 9. je odšel ljubljanski Sokol, kateremu se je prav lepo zahvalil dr. Zarnik, celjanske gospe pa so z lepim umetnim vencem okinčale sokolovsko zastavo. G. Noli se je lepo zahvalil gospem. Lepih govorih in pevanja narodnih pesem se je čulo dovolj do drugega jutra.

Gospodarske stvari.

Sadjereja.

o cepljenju ali pelcanju.

Pri cepljenju ali pelcanju se vrine žlahtna vejica ali v razklani divjak ali med divjakovo skorjo in les in se dobro obveže in zamaže.

V mrzlih krajih, v katerih še večkrat celo kesno mraz nastopi se ta način požlahtnjenja ne more priporočati; poprek se ta način ne rabi po gostem, akoprem ima tudi svoje koristi; kakor:

1. Drevesa srednje starosti, katerih sorte niso posebno dobre, se po tem načinu naj hitrej lahko premenijo v boljše sorte; zatoraj se

2. požlahtnjenje posebno v onih krajih priporoča, v katerih se mlada drevesa rade pokradejo; drevesa se tamo taki kot divjaki na določeno mesto, kder kesneje zmirom ostanejo, zasedajo, in še le jih vrhnje vejice tedaj požlahtnijo, kedar so že veliki, imajo globoko segajoče korenje, in se ne morejo tako lahko več izkopati.

3. Se na ta način ne požlahtnuje samo v pomladi od marca do konea maja, kedar še so drevesa zlo soknata, temoč tudi meseca septembra, kedar imajo že malo sokatako, da vejice ne morejo več gnati ali še vendar lahko prirastejo.

4. Rabi se posebno pri onih divjakih, ko so za okuliranje že predebeli.

Nekaj splošnega o tem.

Če je še divjak slab, p. ni debeljši kakor prst, se mora za jeden peden vrh zemlje odrezati in tamo požlabtniti. Pri debelih drevesih pa, ktera že lepe vrbe imajo se požlabtnuje na vrhnjih vejah.

Na onem mestu, na katerem se požlabtnuje, mora biti skorja soknata in gladka. Zlahtne vejice še ne smejo gnati in naj imajo 2—3 oka, če inace ne, zadostuje tudi jedno oko.

Rez na zlahtni vejici, se mora z drevesnim voskom zamazati.

Na slabo drevesce se vcepljuje samo jedna zlahtna vejica, na močnejše po dve ali na prav debelo tudi po 3 in 4 zlahtne vejice. Naj bolj spodnje oko na zlahtni vejici, ktero navadno naj prej in naj bolj žene, mora biti obrneno proti notrajnemu kraju; drevesna rana zaceli hitreje in nova vejica je na ti strani bolj zavarovana.

Zlahtna vejica se mora ko naj hitrej vrinoti, da se razcep in vejicin rez ne posušite.

Vcepljene vejice se morajo h kolom privezati, kakor je že tudi pri kopuliranju rečeno, da se tako lahko ne pokvarijo. —

Pri cepljenju je potrebno: 1. mala drevesna žaga; 2. močen vrtni nož ali poseben nož za razcepanje, s katerim se divjak razkolje; 3. oster peresnik, z katerim se zlahtne vejice prirezavajo; 4. zagozda za cepljenje iz kosti ali trdega lesa, s ktero se pri cepljenju vrine v razcep in se narazno drži; 5. zlahtne vejice, ktere se že lahko prej za cepljenje prirežejo samo morajo tedaj biti v vodi; 6. drevesni vosek; 7. ličje, ali boljše so z voskom namazane; 8. platnene krpe. Cipi pa se ali v celo razcep, ali v polovico, ali se cipi samo v skorjo.

Politični ogled.

Iz štajarskega deželnega zbora.

V 15 seji je deželni glavar naj prej oznanil, da je namesto dr. Michl-na stopil v zbornico novo voljen rektor dr. Schauenstein. Wanisch zagovarja svoj predlog 1. da je ljudska šola deželna zadeva 2. da se zato morajo učiteljska pripravnišča in plačila plačevati iz deželnega premoženja, če niso že od drugod plačana, 3. toraj mora v deželno blagojnico prihajati, a.) šolnina in b.) učiteljski dohodki; 4. deželni odbor naj vso to stvar preiskuje in naj predloži v prihodnjem dež. zboru statut o učiteljski plači posameznih ljudskih šol v Štajarski. Popisuje tudi žalostno razmero ljudskih šol. Kmetijske srenje svoje naloge v tej zadevi nemorejo vršiti, kar nimajo premoženja. Učiteljem pa se mora dati plača, poklicu dostojna, še le po tem bo šola res svobodna in tu mora dežela pomagati. Nasvet se izroči dežel. odboru.

Fleckh poroča v imenu cestnega odbora o vladinem predlogu, naj se neke dozdam državne ceste prevzamejo na deželne stroške. Odbor pa svetuje naj se to samo zgodi z dvema cestama na gornjem Štajarskem. Za ostale ceste se je c. kr. namestnik zastoj potegoval, pri glasovanju je zbornica potrdila cestnemu odboru, kteri na dalje svetuje, naj se naroči dežel. odboru, da se obrne do vlade, ktera bi naj skrbela, da se ko naj hitrej napravi železnica med Ljubnim in Pragbichelnom, med tem pa se naj ceste med tema krajema izdržujejo iz državnega denarja. Scholz poroča v imenu gospodarskega odbora o postavi, ktera bi naj določevala naredbe, s kterimi bi se varovalo poljsko in drevnosadje proti škodljivim mrčesom t. j. hroščem, gosenicam itd. Postava ima §§. 13. in nalaga posestnikom, da morajo hrošče otresati pobirati in pokončevati in vničevati; gosenice na zeljiščih, ki so letos spet toliko kvara napravile. Lenček nasvetuje, naj bi se nagrade, ktere bi smeli srenjski in okrajni zastopi za nabiranje hroščev obljubovati, plačevale iz deželne blagajnice kajti škodljivi mrčes je celi deželi v kvar. Zbornica tega ne dovoli. Zastran podpisa kazavnega uka v tem se niso mogli zediniti in dalo se je to posebnemu odboru, da naj še enkrat to pretrese in o tem poroča.

Heschel poroča v postavi, po kteri bi imele srenje deželni blagajnici povračevati stroške za šub, To reč so hoteli obravnavati kot deželno, kar vendar ni obveljalo, določilo se je vendar v III. članku, da sme v posebnih slučajih deželni odbor srenji povračilo odpušiti.

Po tem še so došle na vrsto neke volitve in tajna seja.

V 16. seji dežel. zbora. Med mnogimi peticijami se nahaja tudi ono demokratiškega društva v Gradcu, naj se

odstrani pogodba s Admontskim samostanom zaradi vodstva in učiteljev na graški gimnaziji. Rechbauer poroča v imenu ustavnega odbora o §. 3 vladnega predloga zaradi spremembe §. 17 volilnega reda. Odbor je sicer še svojega prejšnjega mnenja, nasvetuje vendar, naj se sprejme vladin predlog, ki zahteva, da se nihče ne more voliti v deželni zbor, dokler trpi o njegovem premoženju konkurzno ali pobotivno obravnanje; se sprejme.

Pfeiffer svetuje, naj se naroči deželnemu odboru prošnja do ministerstva, da se naj napravi neposredna železnična zveza med Dunajem čez gornjo Tirolsko in Insbruckom. Feyrer poroča o nekterih odstavkih računa za leto 1868, ki se odobrijo. Pripomoč, ktere so prosili niži deželni uradniki zaradi dražine, se ne dovoli. Tudi prošnja mariborskega mesta, ki je hotelo stopiti iz okrajnega zastopa, se zavrne. Prošnji dveh okrajnih zastopov ste dali zboru priliko, da je naložil deželnemu odboru, naj preišče in poroča, kako bi trebalo prenarediti postavo o okrajnih zastopih. Herman dokazuje prav jasno, da so v okrajnem zastopu ptujskem kmetje naj slabše zastopani, če ravno plačujejo naj več dače. — To je skoraj pri vseh okrajnih zastopništvih — in ko je rekel, da bi se moralo več na srenjske zadave gledati ne pa samo „reichsrath igrati“ — se mu odtegne beseda.

Poslanec Syc je poročeval o deželnih kopelih. Prelog in Herman sta se pritoževala, da voditelj in druge glavne osebe niso zmožne slovenskega jezika, če ravno stojijo rogačke in Dobrnske toplice na slovenski zemlji in da se čuje, da hoče zdajni voditelj v Rogačkih kopelih vse slovenske služabnike odpraviti je Dr. Prelog očital zbornici, da so bili prejšnji stajarski stanovi Slovincem pravičnejši, kakor je zdajni deželni odbor, ker so vsikdar samo onemu zdravniku službo dali v Slatini, ki je dobro znal slovenski govoriti, zdaj pa so se tudi prosili v to službo slovenski zdravniki, dobila sta vendar službe dva trda nemca, iz česar, se spet vidi, da Slovenci nimajo celo nič pričakovati od Gradca. Heschel, in Hakelberg trdita, da sta vodja Slatine in Dobrnskih toplic zmožna „windischer Sprache“. — Herman je protestoval proti temu, da nam pravijo „windische“ in je rekel, če nas boste vi imenovali „windische“ vas mi bomo demó imenovali švabe. — Ti visoko-nemški kulturonošci, še nam niti našega imena nočejo pustiti, ne pa da bi nam še kaj dali! —

Schreiner poroča o deželni telovadnici in odborov nasvet se potrdi. Dalje poroča o gradskem gledišču in pravi, da je odbor sklenol, da se naj proda, ker celo ni deželni zavod, pa tudi ne „Bildungsanstalt“. Dr. Rechbauer govori proti temu in hoče naj ostane vse pri starem, ko se vendar več glasov soper to podigne predloži Rechbauer naj se dežel. odbor razgovori z mestno srenjo, da naj ona gledišče kupi. Ta predlog obvelja.

V 17. seji dežel. zbora 26. septembra. Tanner predlaga naj se napravi postava še v tem deželnem zboru, po kteri bi se naj premenili neki paragrafi srenjskega volilnega reda in postava okrajnega zastopništva. — Herman izroči četiri slovenske prošnje do deželnega zbora, v kterih je izrečeno, da se srenje popolnoma zlažejo s interpelacijo, ktero so predložili slovenski poslanci 19. septembra in da prosijo deželni zbor, da naj on vladi prav krepko priporoča, da se pravičnim tirjatvam slovenskega naroda, ko je naj prej mogoče zadostuje. Vladni komisar oznanja neke nove postave, ktere je cesar že potrdil. Schmidt poroča načrt postave o realkah. — Vsi paragrafi se taki odobrijo, samo pri §. 9. nastane besedovanje o tem, ali bi se obligatno učil nemški ali latinski jezik. Neupauer-jev nasvet za nemški jezik obvelja. Tudi slovenski jezik bo obligatni tamo, kjer ne bo slovenski učni jezik v realkah. — Te bo gotovo v vseh obligaten.

V 18. seji dežel. zbora 28. sept. oglasi dr. Prelog interpelacijo zastran ukaza Ljutomerskega okrajnega glavarstva do tamošnjih 4 učiteljev; po kterem morajo podučevati v nemškem jeziku posebno v 3. in 4. razredu. Dr. Vošnjak odda adrese in peticije slovenskih občin: Vranski trg, Pircese, Gomilsko, Teharje, sv. Kristof, Topolsko, Skale, sv. Juri, Griže, Tinje, Laporje, Hostnica, Vrhole, Grizanje. Prej so že poslale adrese: Gornja Ložnica, Frauham, Žalski trg, Petrovska. — Vse te soseske prosijo, naj se vpelje slovenski jezik v šole in urade in da se naj Slovenci zjedinijo pod eno narodno slovensko upravo. Pfeiffer podpira predlog, naj

se dežel. odboru naroči, da naj vložijo prošnjo do ministerstva, da se naj napravi železnica iz Dunaja čez gornje Štajarsko v Insbruk. Predlog se izroči računskemu odboru. Plankensteiner poroča o šoli za podkovanje in predlaga naj še se jej pridajo 3 razredi živinozdravilske šole, kar se tudi odobri in se ob enem tudi izreče, da naj dežel. odbor napravi o tem načrt in tega predloži prihodnjemu dežel. zboru. Premije za podpore živinske razstave v Neumarktu, Marajnu in Feldbahu se odobrijo.

Deželni zbor v Pragi, v katerim so bili samo nemški poslanci, se je že 26. sept. sklenol. Če bi bil česki zbor, še bi gotovo dalje zboroval.

V Moravskem deželnem zboru se je sprejela resolucija, ktera pozivlje narodne poslance, da bi storili svojo dolžnost; povdarja se tudi moravska avtonomija in izreka ministerstvu deželno zaupanje.

V generalni debati zastran resolucij in adrese v galicijskem dežel. zboru je c. k. namestnik rekel, da Smolkov nasvet ni političen, pravno neizvršiven; odborova adresa je pretrda, da bi se ž njo prijemal cesar resolucija, pa ni na pravem mestu in ni o pravem času. Smolkov nasvet konečno ne obvelja. Nekoliko odstavkov resolucije obvelja, nekoliko pa se jih pristiže. Ljudstvo je napravilo za Smolka veličastno demonstracijo. Ko je vladin komisar zboru naznanil, da cesar ne gre v Galicijo je Smolka svetoval, naj se tudi ne voli v držav. zbor. — Nasvet ni obveljal.

V hrvaškem dežel. zboru je protestoval Vočina s tovarši proti nepostavnemu sklepanju v zboru. Protest se Vočini vrne. Zbor je tudi potrdil pogodbo regnikolarne deputacije z Ogersko brez specijalne debate, in brez prememb.

V Ogerskem dežel. zboru je minister izročil zboru predpoved medverske postave za kršanske cerkve. Minister Gorove pa je predložil postavo o rešenju vinske desetine. V ogerskem zboru se glasuje zdaj vse brez besedovanja in sprememb — „en bloc“.

Nekteri dežel. zbori hočejo odpraviti virilne glase, kakoršne imajo, škofi in rektorji vseučilišč, kedar se bode sklepalo o spremembi volilnega reda. Vladni zastopnik je vendar v zgornje-avstrijskem dežel. zboru rekel, da takih nasvetov ministerstvo ne bo moglo predložiti, cesarju, da bi je potrdil. —

Iz Prage se čuje, da je više vojno poveljstvo zapovedalo, da se ne sme dati vojakom naj manjši odpust.

V Česki so spet skoraj enoglasno volili 4 narodne poslance v deželni zbor.

Minister vojništva g. Kuhn bo v delegacijah tirjal denarja za 200.000 pušek na iglo. Bo prej ko ne mir!

Knjaz Karlos Auersberg, predsednik ministerskega svetovodstva je odstopil in mesto njega je prevzel začasno predsedstvo grof Taaffe. S tem se je ministerska kriza še le vendar samo začela. —

Da se zdaj na Dunaju godijo čudne stvari se že lahko sklepa iz tega, da je cesar svoje potovanje v Galicijo opustil če ravno je bilo že vse za pot pripravljeno, tudi so vsi ministri sklicani na Dunaj in tudi galicijski namestnik Goluhovski, ki bo prej ko ne c. namesništvo zgubil, ker ni vstregel niti Poljakom niti vladi.

Ruski car in pruski kralj sta se v Berlinu sošla, da je med njima veliko prijateljstvo ni več dvomiti. Pravi se tudi, da sta napravila zvezo zastran rešenja vzhodnega vprašanja, ktero se bo morebiti, že v kratkem začelo odgovarjati!

V Španjskem upor ali revolucija strašno napreduje. Provizorična vlada v Sevili je izklicala Espartera za presidenta. Andalaska armada upornikov broji 14.000 mož. Zvun tega imajo uporniki tudi 11 vojnih ladij in na njih 5 tisoč mož; pomorska vojska jemlje po obrežju mesto za mestom vladni oblasti. Kraljica, ktero zaradi njenega nečistega življenja in zaradi zatiranja svobode, ljudstvo zlo sovraži ne more v glavno mesto Madrid. Pravi se, da pomaga upornikom Prusija in da jim orožje daja Amerika.

Novičar.

Iz Ljutomera se piše, da so vsi četirje tamošnji učitelji glavne šole, ki so vrli narodnjaki, dobili vsak poseben jednako se glaseče dekrete od slv. c. k. namestniškega predsed-

ništva o Gradcu dat. 8. septembra 1868, kateri se k slednjemu tako glasijo: „Med tem, ko v I. razredu naj služi kakor pomoček za porazumljenje med učiteljem in učenci materni jezik nastopi v II. razredu nemščina po čas, kakor učni jezik; v III. razredu bo premožujoča in v IV. se mora isključivo nemški učni jezik rabiti.“

Te odločbe, katerih se morate ostro držati, se Vam v imenu viš. c. k. namestnišvenega predsedništva v Gradcu, dajo v spomin, da če bi Vi pri vsem tem proti danim ukazom še le učenje nemškega jezika zanemarjali, si posledke tega protidolžnostnega postopanja samemu pripisati morate. —

Čuje se vendar, da bodo občine iz ljutomerskega okraja energičen protest vložile soper to ponemčevavo nasilje od vladine strani. Dalje se piše, da je ljutomersko c. k. okrajno glavarstvo sklenolo, da ne bode nobene slovenske vloge več slovenski rešilo! — Zdaj pa še tedaj naj kdo reče, da nimamo §. 19 — na papirju.

Deželno predstojništvo v Ljubljani je zaradi razdvoja v mestnem zastopu med večino in županom dr. Costom celo srenjsko zastopništvo razpustilo in izročilo vodstvo magistratnih opravil prvemu mag. svetovavcu g. Guttmanu.

Cesar in cesarica ne pojmeta v Galicijo. Pri sv. Ivanu poleg Trsta se je 24. septembra osnovala čitalnica.

Koroški tabor v Bistrici blizu Pliberka je preložen na pomlad, ker po postavi ne sme ta čas noben javni zbor 5 milj daleko od onega mesta biti, v katerem zboruje deželni zbor, Bistrica pa od Celoveca ni 5 milj oddaljena.

Goriški tabor bode 18. oktobra na senokoši pri Spacapanovi hiši pri Šempasu. Pripravljeno je vse, samo uradnega dovoljenja še je treba.

„N. Pokrok“ časnik ki je začel 24. aprila t. l. izhajati v Pragi, je imel do 14. septembra že sto tiskovih pravd in trije vredniki so že zaprti. — „Nar. List.“ pa imajo blizo 150 tiskovnih pravd. — To je svoboda tiska!

Iz Levova se piše: da se državni poslanci poslanstva odpovedo, če ne dojde cesar v Galicijo.

Telegram „Slov. Gospodarja“.

V Gradcu 30. sept.

Slovenski poslanci so oddali danes 21 slovenskih adres. Dr. Prelog je bral interpelacijo zaradi ljutomerske šole. Ces. namestnik v odgovoru odobruje zapoved glavarstva ljutomerskega. Slovenske vloge z uradu pa se bodo reševale slovenski. Ptujsko realno gimnazijo sta temeljito zagovarjala dr. Vošnjak in Herman. Nasvet je sprejet. Adres in peticij iz slovenskih občin je z vsemi že 60. Dohajajo vedno.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaš- dinu	V Mariboru	V Celju	V Ptujju
	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.
Pšenice vagan (drevenka)	4 40	4 45	4 90	4 80
Rži	2 80	3 5	3 30	3 80
Ječmena	3	2 70	3 20	3
Ovsa	1 60	1 95	1 80	—
Turšice (kuruze) vagan	2 60	3	2 90	3
Ajde	3	—	3 40	2 80
Prosa	2 80	2 60	3	2 80
Krompirja	1 20	— 90	1	— 80
Govedine funt	— 20	— 26	— 24	— 25
Teletine	— 24	— 28	— 26	— 26
Svinjetine črste funt	— 30	— 28	— 26	— 26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	10	— 9	— 8 50	10
" 18" " "	—	5 55	—	—
" 36" mehkih " "	6	4 50	6	7 50
" 18" " "	—	3 60	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	— 80	— 60	— 40	— 90
" " mehkega " "	— 60	— 50	— 40	— 70
Sena cent	1 20	1 20	— 75	1
Slame cent v šopah	1 10	1 10	— 60	— 90
" " za steljo	— 90	—	— 45	— 70
Slanine (špeha) cent	40	— 38 80	42	— 38
Jajec, pet za	— 10	— 10	— 10	— 10

Cesarski zlat velja 5 fl. 53 kr. a. v.

Ažijo srebra 113.50.

Narodno drž. posojilo 61.30.

Loterijne srečke.

V Gradcu 23. septembra 1868: **53 49 8 31 80**

Prihodnje srečkanje je 7. oktobra 1868.